

Szeged mezőgazdasági szövetkezetei

A város közigazgatási határa a legutóbb történt rendezés során megnőtt és vele együtt változott természetesen a mezőgazdasági terület is. A 11 ezer hektár 33 ezerre növekedett, vagyis az egész természetesen belül a mezőgazdasági termelés részaránya megnövekedett. Eddig három, ezután már nyolc termelőszövetkezet munkájával kell számolnunk. A szövetkezeti tagok létszáma három és fél ezer, munkájukat még tovább ezer szövetkezeti alkalmazott egészíti ki. Gazdaságsszervező munkánk során a párt végrehajtó bizottsága áttekintette a szövetkezetek elmúlt évi munkáját, annak eredményét, vezetői pedig beszámoltak a nyári mezőgazdasági munkák előkészületeiről, elsősorban az aratás lebonyolításáról.

A városi embertől a mezőgazdaság ügyei a termelés és a gazdálkodás sajátosságai miatt kissé távol esnek. Keveset is tud róla, pedig kinn a határban jól szervezett és igen nehéz munka folyik. Így van ez, pedig az élet ezer és ezer szállal köti össze az ipari és mezőgazdasági termelést, az iparban és a mezőgazdaságban dolgozó embereket. Az ipar sok eszközzel és anyaggal látja el a szövetkezeteket, a mezőgazdaság pedig a városi lakosság ételmiszer-, zöldség- és gyümölcsellátásának és Szeged ételmiszeriparának alapanyagát termeli.

Az elmúlt évek termelési eredményei alapján szövetkezeink gazdasági helyzetének minősíthető. A kép azonban nem egységes. Van, ahol nagyberuházás folyik most, és ez komoly terhet jelent, nagyobb arányú felhalmozást kíván. Vannak olyan szövetkezeink, ahol a hitelek visszafizetése most vált esedékessé és az okoz kisebb-nagyobb gondot. És van olyan is, ahol az olajkutatás kieséseket, kisebb-nagyobb termelési és szervezési gondokat okoz. Minden szövetkezetben kialakult már a sajátos termelési profil. Az is igaz, hogy a sajátosságok mellett a kalászosok és a kukorica termesztése mindenütt előtérben van, hiszen a rendelkezésünkre álló szántóterület 54 százalékán folyik. Ennek hagyománya van, erre legalkalmasabbak a földek, s a kukorica és a kalászosok művelése jól gépesíthető, természetlaguk is igen magas. Termelésük jövedelmező a közöseknek.

Az elmúlt években pl. búzából 37, őszi árpából 39, kukoricából 44 mázsa volt az átlagos termés a nyolc szövetkezet összességében. Ezeknek a növényeknek az egész termelési-művelési-betakarítási folyamata már jól gépesített. Szövetkezeink az itt felszabaduló kézi munkát a zöldségfélék termesztésénél, és az állattenyésztésben hasznosítják.

Zöldségfélék termelése a szövetkezetek rendelkezésére álló terület 10 százalékán folyik. Ez az arány magasabb az országos és a megyei aránynál is. Az egyes termelőszövetkezetek területi sajátosságukból adódóan ettől az átlagtól mindkét irányba eltérnek. A Móra Ferenc Tsz például vetésterületének 27 százalékán, az Új Élet Tsz pedig 23 százalékán termel zöldséget. Igen jelentős a Felszabadulás és a József Attila szövetkezetünk zöldségtermesztése is. E táj hagyományainak megfelelően a fűszerpaprika termelése dominál, de megtalálható a káposzta, a zöldborsó, a borsó és a dinnye termelése is egy-egy szövetkezetünkben. Mindezek ellenére nem kielégítő a város zöldségellátása és a szabadpiaci árszínvonal is magas. Igen sokszor kicsi a választék, és a minőséget is joggal kifogásolja és bírálja a város lakossága. Ezért

a szövetkezetek vezetőinek, pártszervezeteinek annak megoldásán kell fáradozniuk, hogy szántóföldi zöldségből minél nagyobb mennyiséget vigyenek piacra és így kedvező árat alakítsanak ki. Meg kell találni ennek formáját; olyat, mely a jelenleginél gyorsabban és kevesebb áttétellel juttatja el a zöldséget a fogyasztóhoz. Vannak már erre bázisok, a szövetkezetek elárúsítóhelyei. Az legyen most tehát a soron következő feladat, hogy a csarnokban és másutt is minél több zöldségfélék kínáljanak. A termelés növelésére, a kínálat bővítésére kötelezi szövetkezeinket a zöldségtermelésre megjelent kormányprogram is. A növény- és zöldségtermesztésben elért átlagterméseket ma már nem lehet összehasonlítani a 15 év előttiével. Sok minden kellett ahhoz, hogy a termelési színvonal ide érjen — szorgalmas munka mellett a nagyüzemi adottságok, a gépesítés, a kémiai anyagok használata és a nagy hozamú vetőmag.

A szegedi szövetkezetekben megvannak a megfelelő műszaki alapok is a termeléshez. Így 253 traktor, 40 kombajn, 76 tehergépkocsi és sok speciális mezőgazdasági gép áll a termelés rendelkezésére. Megfelelő a talaj tápanyag-utánpótlása is. Az elmúlt évben a szántóterület 80 százalékát műtrágyázták és hektáronként 163 kg-ot használtak fel erre. A nyolc szövetkezet állóeszközértéke 569 millió Ft. Ez a magas eszközállomány valóban alapja a korszerű termelésnek.

Termelőszövetkezeink állattenyésztése sokoldalú. Sertés, szarvasmarha, juh és baromfi egyaránt megtalálható. A hagyományos tenyésztési mód helyett már mindenütt kialakult, vagy kibontakozóban van az új, intenzív fajták meghonosítása, új tenyésztési módok alkalmazása, és a korszerű állattelep létrehozása. A Tiszatáj szövetkezetnél évi 9000 darab hízott sertést kibocsátó üzem termel már. A Felszabadulás Tsz-ben évi 15 000 db-os telep építése a közeljövőben fejeződik be.

Termel, működik már ezekben a kisebb méretű az Új Élet Termelőszövetkezetben is. E sertéshizláló telephez kisebb méretű feldolgozó egységek is tartoznak. Ezért máris, a jövőben még inkább kedvezően hatnak majd a város hús- és húskészítménnyel való ellátására.

A baromfitermesztés még nagyobb tömegű és még kedvezőbb képet mutat. Az Egyetértésben a baromfihús termelése mellett még évi 35 000 db tojást is termelnek. De nagy mennyiségű baromfihús termelése folyik a Móra és az Új Élet Termelőszövetkezetben is. Az ellátást javítja, hogy szövetkezeink egy részében a baromfihús termelése mellett baromfihús feldolgozása is folyik, így friss vágott baromfival jelentkezhetnek a szegedi piacon. A sertés- és baromfihús termelése a szegedi szövetkezetekben magas színvonalat ért el, és nagy tömegű hús termelése folyik máris, azonban nincs megállás, hisz szövetkezeink tervei évről évre több hús és több tojás termelését irányozzák elő. Nem ilyen eredményes, és színvonalas a szarvasmarhatenyésztés és a tejtermelés. Az elmaradást gazdasági okok idézték elő. A legutóbbi időig ugyanis nem volt eléggé jövedelmező az állattenyésztésnek ez az ága. A meglevő férőhelyek kihasználása sem volt teljes. Így a 4335 férőhelyből több mint 500 üresen állt a legutóbbi időig. A közgazdasági szabályozás az idén módosult, és ez változást hozott a szarvasmarhatenyésztés jövedelmezőségében is. A Felszabadulás Tsz az USA-ból származó állományból nagy tejhozamú tenyésztet alakít ki, de ugyanilyen szándék vezeti a Tiszatáj Tsz vezetőségét is. Termelőszövetkezeinkben alaptevékenységük mellett más, kiegészítő munka is folyik. Ilyenek: az ételmiszer- és tejfeldolgozás, valamint a kereskedelmi tevékenység. E munkájuk jövedelmező, s egyben társadalmi igények kielégítését is szolgálja a városban.

Dr. Varga Dezső

Tóth Béla:

Céhmesteri irományok

35.

Az összegyűlt tömeghez Lamartine beszél, előadja, miszerint egyedül a nemzeti gyűlésnek van afölött elhatározó joga: minő alakjával a kormányt igazgattassék Franciaország. Hogy az ideiglenes kormány a republica mellett van, és hogy a nemzetgyűlésben annak elfogadását indítványozandja. Azonban a tömeg nem elégzik meg ígéretekkel, lármája fenyegető vihar, a kívánság egyre dühösebb, s az ideiglenes kormány végre kimondja a nagy szót, mit a tömeg, mint egy messiás érkezett, dörgő örömköltéssel fogad. Összelelkeznek, s egymillió ember kiáltja egy szívről: egy lélekkel, hogy „vive la republique!” Február 26-án három óra körül dobok zaja mellett adják tudtául a népnek.

A külföldi diplomácia sietett bizonyítani rokonszenvét a köztársaság iránt. Az angol követ hivatalosan jelenti, hogy Franciaország iránti rokonszenvét Angliának semmiben sem csökkenti az igazgatási forma ezen változása. A pápai követ, „hogy a pápa Isten áldását egész szívéből

A tudomány és technika művészei

Energia, türelem

Paulovits Ferencről íeri, hogy szédületes energiájú, kemény, küzdeni tudó ember. Vállasan, izmosan ül íróasztala mögött, meg-megreccsen a szék alatta. Bariton a hangja.

— Nehéz kenyér ez a feltalálás — kezdi, miután elmondom, mi járatban vagyok. — A feltalálókna semmivel sem könnyebb, mint egy bolgárkertésznek, aki elülteti a magot, kapálja, öntözi a földet, aztán jön egy jégverés és oda minden! Nem úgy megy, hogy elültetnek egy palántát, s abból holnapra káposzta lesz. Energia, türelem kell — örült energia és örült sok türelem! —, hogy egy jó gondolatból találmány, abból pedig megvalósult szabadalom legyen.

Paulovits Ferenc egyike azon magyaroknak, akik itt, Közép-Európának is a közepén, tíz évig kutatták, miként lehetne a sivatagot termőfölddé varázsolni, vagyis mezőgazdasági kultúrát meghonosítani rajta — feltaláló társai: dr. Sárosi Lajos egyetemi docens és dr. Székely Ákos vegyész-mérnök. Szabadnapot, szabadságot, vasárnapot, és pénzt áldozott erre a szabadalomra, aminek a prózai elnevezése: eljárás homoktalajok szigetelésére. Bár első hallásra szinte mosolygunk a furcsa ötleten, a valóságban óriási jelentőségű találmányról van szó, amit mutat az is, hogy három távoli ország, Kuwait, Egyiptom és Líbia máris érdeklődik utána.

Nehéz súlyú feltalálással ülünk együtt, ez világos. Olyan emberrel, aki a legnehezebb feladatokat választja ki megoldásra, holott szipol, ugráló játékok kitalálásával több pénzt kereshetne, s nem járna vele ennyi munka. „Feltaláló típus kell ahhoz, hogy ilyen nagy energiát áldozzon fel valaki egy érdekes gondolatért...” — jegyzi meg magáról ez a „profi” feltaláló.

Valóban az, profi ő; baráti társasága: feltaláló társaság, beszélgetésük: a műszaki problémák kiértékelése. Nem új dolog a családban az alkotási vágy sem: Paulovits Ferenc édesapja is sok műszaki újdonsággal foglalkozott élete során.

— Gyermekei tudják, hogy édesapjuk feltaláló?

— Igen. És büszkék rám — feleli. — Mindketten mérnökök akarnak lenni.

— És Ön szeretné, ha belőlük is olyan kutatófajzat válnék, mint az apjukból?

— Sőt, igyekszem is őket élesszeműekké, alkotó emberekké nevelni. Sokat mesélek nekik a munkámról. Elmon-

dom, mi történt, hogy történt, oké kérdezgetik, mi van ezzel, vagy azzal, hol tartanak a találmányaim miatti perek, izgulnak értem. Közben pedig megtanulják, milyen az élet. Hogy munka nélkül nem lehet megélni, hogy az életben jó és rossz, pozitív és negatív felváltva jelentkezik, és mindez inspirálja őket, hogy minél többet tanuljanak. Nekem meg ok adnak erőt és energiát, mert értük érdemes dolgozni. S hát van olyan gondolatom is, hogy ők majd folytatják...

Paulovits Ferenc húsz éve dolgozik a metrónál, a legnehezebb közegben, ahol a talaj, a talajvíz, a korrózió mind-mind ezer veszélyt, és problémát jelent. Sokféle tudomány kellett összefogjon, hogy ezeket legyűrjék. Az összefogásból számos találmány és újítás született. Ilyen nehéz talajviszonyok közt és ilyen kevés pénzből, így mondják, még nem épít-

tettek sehol a világon metró, mint Budapesten. Paulovits Ferenc szabadalmának egyikét öt éve alkalmazzák a metró alagútjának építésénél: meggyorsította és sok millió forinttal olcsóbbá tette a munkát! „Nedvesen örül berendezése” szintén a metró érdekében jött létre, de a legkülönbözőbb iparágakban is alkalmazható. Ez a szabadalma több százezer forintot beruházási költségű gépeket helyettesít, lecsökkenti az anyagelőkészítés költségeit, teljesítménye többszöröse az eddigi gépekének és jobb minőségű örlést biztosít. Kábel-fektetési szabadalmát a MÁV és a posta alkalmazta sikerrel.

Utoljára hagytam „utópisztikus” kérdésemet.

— Mit gondolt, megérné a népgazdaságnak, ha Önt és az Önhöz hasonló feltalálókat függetlenítenék az íróasztaltól, a hivatali munkától, s csak a feltalálást tennék feladatukká?

A feltaláló, aki a Metró Beruházási Vállalatnál betöltött állása mellett a Műegyetem tudományos főmunkatársaként is foglalkozik kutatási-fejlesztési témákkal, s figyelemfelkeltő szakcikkeit publikál, így válaszolt:

— Feltétlenül. Ezekből az emberekből, a feltalálókból ugyanis lehet várn! Hiszen szinte rabslolgát a munkájuknak. Százmilliókat, ha ugyan nem milliárdokat nyerhetne azzal a népgazdasággal, ha a felesleges terheket levonná a feltalálók válláról és a felszabadult időből és energiából létrejövő szabadalmakat hasznosíthatná.

Gulay István

Raboltak, loptak

Nemcsak hátulról ütöttek. Mivel mindig többen voltak, nyíltan öklöztek a sötét, elhagyott utcákban Dorozsmán. A stílusukhoz tartozott, hogy este, zárás előtt bementek valamelyik vendéglőbe, és előre kiszemelték áldozatukat. Nagy előszeretettel csak az erősen ittas egynek választották. Tulajdonképpen három kiskundorozsmai fiatalok és két gyermekkorú vitte végbe néhány hónap alatt azt a több tucat bűncselekményt, amelyekkel rettenetesen tartottak az este hazafelé sétáló polgárokat. Az illetőket leütötték és kiforgatták zsebeit. Ora, késűkkel, és egész hónapi fizetés került zsákmányuk közé.

De nem érték be az alkalmi rablással. Betörték a Fenyves Vendéglő pincéjébe, ahonnan két, és félezer forint értékű pezsgővel felpakolva mentek ismerősük lakására. Nem hagyták ki azokat a magánpincéket sem, amelyekben nagyobb mennyiségű bort sejtettek. A végén már egyikük sem volt válogatos. A betörés színleléről kocsonyától kezdve a kétforintos kolbászig, mindent elvittek.

A Szegedi megyei Bíróság 14 rendbeli rablás, lopás miatt Sz. F. elsőrendű vádlottat háromévi, V. Z.-t 12 rendbeli bűncselekmény miatt kétévi és P. I.-t egy év felfüggesztésre ítélték, amelyet a fiatalokórak börtönében kell letölteniük. Az első és harmadrendű vádlottnak a korábbi, felfüggesztett büntetését is le kell ülni.

válaszol. „Ha a magyarok kissé később érkeznek az ideiglenes kormány ezen központjához, melyet Franciaország teremtett, hogy legyen ne félleme, hanem igyekezzék lenni Európa többi nemzetének szellemére, az azért van, mert a magyarok távolabbi jönnének. Az ideiglenes kormány mely érdelemmel fogadja ezen nemzeti látogatást; melyet önk szívesek valának tenni a francia nemzetnek, ezen palotájában, a népnek, melyet oly dicsőségesen szerzett vissza. Ha Franciaországnak szüksége volna, hogy értesítesse azon erényekről, bátorságról, szabadsági és testvériségi szellemről, mely az önk nemzetét lelkesíti, szerencsésnek tartanám magamat erről tanúságot tehetni. En keresztülmentem az önk hazáján, tanúja voltam ezen nagy nemzet pástori s egyszersmind hősi erényeinek, mely bár egy nagy szövetségi egységbe lépe, soha nem veszté el megkülönböztető jellemét ősi nemzeti ségének. Ha önk szíves kívánságot hoznak nekünk azon szabadsághoz, mely a mi hazánkban új, mi önknek tiszteltünket nyilvánfűt az azon régi szabadság iránt, melyet oly bölcsen és dicsőségesen fenntartottak hazájukban. Ezen testvérisége a két szabadságnak, a két népnek meginkább növekedik azon rokonszenv által, melyet önk tanusítanak.

Ha visszatérnek önk szép hazájukba, mondják meg annak, hogy annyi barátot számlál Franciaországban, ahány francia polgár van.”

(Folytatjuk.)

kéri Franciaországra”. Az amerikai követ forró szavakban kíván szerencsét a francia köztársaságnak, és Észak-Amerika teljes rokonszenvét hozza, meglevő győzöve, hogy az ő kormány ezen lépését tökéletesen helyeslende — ez utóbbinak Dupont felel, kézzorítás között mondván: „Kérem önt, legyen meggyőződve, hogy a francia nemzet nyújt ezáltal kezét az amerikaiaknak”. Marsallók, tábornokok, admirálok, status tanácsnokok, a párizsi érsek, tudósok, s mindenféle testületek sietnek elismeréseket tanúsítani.

Nekünk, Párizsban létező magyaroknak sem volt szabad elmaradnunk, elmentünk, és jól is fogadtak a nép, legjobban, mondhatnók, mindnyájuk között, csupán a mi küldöttségünket rajzolták le a francia lapok, s midőn egy német lap fogadtatásunkat közölte, e megjegyzést teszi: „Ugyanakkor voltak ott a norvégiaiak is, de a nekik adott válasz nem volt, mint a magyaroké, oly lekötő, az csak olyan közönséges volt, mint a többi mind.” Talán nem lesz helyén kívül itt közölnöm Lamartine nekünk adott válaszát, mely semmivel gyengébb az amerikai köztársaság követjének adott, Dupont feleleténél. Tehát Lamartine beszélt a Párizsban létező magyarok küldöttségéhez, kik, miután késő megjelenésükért bocsánatot kérnek, szerencsekívánnással élnek, ragaszkodásukat nyilvánítják az ideiglenes kormány és a francia szabad köztársaság iránt, s azon régi rokonszenvet: mit a magyar, ez az ősi alkotmányos nemzet mindig táplált a vitéz francia nép, a szabadság ezen szíve iránt. Lamartine